

forelægges til Skoleomordningen i Almindelighed; hvorefter man vil bestemme, hvilke Skoler der skulle bibeholdes, og hvilke der skulle nedlægges, først maa være tilstede, men ogsaa, fordi jeg anseer det i høieste Grad nødvendigt, at der foregaaer en heel Omordning, ogsaa i finantfiel Henseende, af den Maade, hvorpaa det lærde Skolevæsen her til Lands kan benyttes. Naar det nemlig, som oplyst, benyttes paa en saadan Maade, som hidtil er skeet, at der af dem, der directe have Fordeel af Skolevæsenet, kun svares yderst lidt dertil, saa troer jeg, at der maa være en høj Grad af Betænelighed ved at forsøge Udgifterne til selve det lærde Skolevæsen. Jeg troer, at Staten ogsaa fra sit Standpunkt bør tage visse locale Hensyn under Overveielse i denne Sag; den bør søge at gaae mere Haand i Haand med Communen. Communerne have i den seneste Tid, dog endnu kun i en meget svag Grad, erkjendt, at de lærde Skoleindretningers Tilstedeværelse hos dem er overmaade vigtig og nyttig, fortrinnsviis for dem; men de bør da ogsaa selv virke mere dertil. Hidtil har for nærværende Dieblif Randers By tilskudt en lille Sum til at kjøbe den Grund, hvorpaa Skolen skulde opføres, men dette forekommer mig at være alfor lidt. Det staaer for mig som utvivlsomt, at, selv om Randers Skole skal bibeholdes, og ogsaa derom kan der senere opstaae Spørgsmaal af Hensyn til andre Egne i Jylland, som hidtil have været meget forsømte; men, selv hvis den skal bibeholdes, saa troer jeg det er et Krav, Staten bør have til vedkommende Commune, at den tilskyder det Beløb eller i alt Fald en stor Deel af den Sum, som nu fordres af Staten til at opføre Skolebygningerne. Communen har desuden en dobbelt Nytte af Skolens Tilstedeværelse i sin By, baade den, som fremkommer ved, at dens Medlemmer kunne faae deres Børn underviste paa det samme Sted, og den almindelige pecuniære Fordeel, som fremkommer ved, at et saadant Institut er tilstede i Byen og skaffer nogen forøget Røre. Dette, mener jeg, maa forpligte Communen til at anvende Mere dertil, end hidtil er skeet. Jeg betragter det som en stor Feil, at man i det Hele hidtil ikke er staaet ind paa denne

Veil, og at man allerede paa flere Steder med megen betydelig Opoffrelse har anlagt Skoler, hvortil Communerne have ydet næsten slet Intet. Der er nu tilmed for Randers By, som er en velhavende By, og hvor der er en god Samvirken mellem Borgerne tilstede, baade Gyne og upaatvivlelig ogsaa Villie til at gjøre Opoffrelse i denne Retning. Jeg troer ogsaa at burde udhæve endnu et Moment efter den særegne Foranledning, som dertil er givet; thi idetmindste var det Tilfælde for adskillige Aar tilbage, da jeg selv opholdt mig der i Byen, at den dengang saa godt som aldeles ikke udredede Noget til sit Bysskolevæsen, men dette underholdtes med meget store Legater, som dertil ere tilstede (Linnemann: Maa jeg bede om Ordet?). Det kan være, at det har forandret sig noget, siden den store Almue-skole er opført der, men jeg troer ikke at tage feil i, at, selv om Byen er kommen til at skatte i den Retning, saa er det ikke Meget, og det er i alt Fald Intet i Sammenligning med den betydelige Udgift til Bysskolevæsenet, som andre Byer af lignende Størrelse have at udrede. Jeg troer derfor, der er særdeles Anledning til, selv om Skolen skulde bibeholdes, og en ny Skolebygning, som da vistnok gjøres fornøden, opføres, at man saa søger at indlede Underhandlinger med Communen, hvorefter denne paatager sig den Byrde, som hermed er forbunden, eller i alt Fald dens væsentligste Deel, og saameget mere Anledning mener jeg der under alle Omstændigheder er for os til i Diebliffet ikke at bevilge den Sum, som her forlanges.

Formanden: Der er begjert Afslutning af Forhandlingerne af følgende 15 Medlemmer: Jespersen, Thomsen, With, Frølund, Rasmussen, Høier, Gæfkerup, N. Pedersen, Poulsen, Skau, Wegener, Fuglede, Kampmann, L. Hansen og Hall.

Ved Afstemning vedtoges Afslutning med 36 Stemmer mod 28.

Man stred derpaa til Afstemning, hvorved:
1) Udvælgets Forslag under Nr. 40:
(Det lærde Skolevæsen, Udg. 2. Vet. Nr. 38).